Nowiny

czasopismo północnej części wojew. śląskiego

Przedpłata miesięczna z dostawą do domu 1,50 zł.

Cena numeru 20 gr.

WYCHODZI W KAŻDĄ ŚRODĘ i SOBOTĘ

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: TARNOWSKIE GÓRY, RYNEK 13. — TEL. 1034

REKLAMY: 0,20 zł za 1 łam. wiersz mm OGŁOSZENIA według umowy.

Rok III — Tarnowskie Góry, dnia 25. maja 1932 r. — Nr. 42.

Jeden z najwybitniejszych naszych nieprzyjaciół, który własnej ojczyźnie oddał nieocenione usługi, w latach wielkiego nieszczęścia swego narodu, takie oto wypowiedział zdania:

Skoro rządy chce się przelać li tylko na organizacje gospodarcze a wykluczyć się chce partje, to stanowi to wykreślenie wszelkiego idealizmu z życia politycznego, następstwem będzie, że wszystko, co z ducha, usunięte będzie na bok a znaczenie mieć będzie tylko co z materjalizmem poczęte; a to byłby koniec!

Wierzę w lepszą przyszłość mego narodu. Ale odrodzenie przyjdzie nie z ciała — a z ducha.

* * *

Gdy walki partyjno-polityczne ukazują swoją ohydę — a komu by jej nie ukazały — to jednak tego bądźcie pewni:

Koniec końcem o losach partyj nie zadecydują aktualne zagadnienia dnia i żołądka,, ale ostatecznie i trwale zadecydują o ich losach — idee.

* * *

Toczyliście walki — w nocy i we mgle! A wasz nieprzyjaciel legł pokonany. Ale gdyście w świetle oglądali trupa, ujrzeliście — własną ojczyznę.—

* * *

Dnia 8 listopada 1923 roku w browarze mieszczańskim w Monachium przed niezliczonemi tłumami przemawiał Adolf Hitler w obecności Ludendorffa następująco:

Dzisiaj przed 5 laty rozpoczęła się największa zbrodnia, która wtrąciła nasz naród w przepaść nędzy. Dzisiaj po 5-ciu latach musi nastać dzień, który odwróci kartę dziejów narodu.

Mianuję siebie naczelnikiem rządu narodowego. Dzień jutrzejszy zastanie w Niemczech rząd narodowy — albo nas — jako trupów. Trzeciej możliwości niema.

— — — — —

Dnia 9 listopada 1923 rząd bawarski wydał następujący komunikat: Policja rozpędziła rebelów i jest panem sytuacji. Ludendorff jest aresztowany, Hitler uchronił się przed uwięzieniem ucieczką automobilem w niewiadomym kierunku.

A potem powiedział wyżej wspomniany mąż stanu: Powody waszego szaleńczego czynu zapomniane byłyby za sześć tygodni, nawet gdyby wam się zamach udał. Ale następstwa jego naród dźwigać będzie przez długi szereg lat, nawet gdyby wam się nie udał.

Śp. Mieczysław Niebieszczański prezes D. K. P. w Katowicach,

W sobotę o godz. 6-tej zmarł w szpitalu w Cieszynie na ciężką chorobę serca prezes Dyrekcji Kolei Państwowych inż. Niebieszczański. Zmarły cieszył się szacunkiem bez wyjątku wszystkich kolejarzy a nawet i przeciwników politycznych. Pokój Jego pamięci.

Znowu dwaj urzędnicy odpowiadają za łapownictwo.

Warszawa, 23 maja. W piątek sąd okręg. rozpoznawał sprawę dwóch urzędników lwowskiej izby skarbowej Bolesława Wierzejskiego i Jana Niemca oskarżonych o pobieranie łapówek i oszustwo na szkodę skarbu państwa.

Sprawa dotyczy renty inwalidzkiej wypłaconej Antoniemu Kownackiemu, który otrzymawszy posadę dozorcy w P. K. O. przypuszczał, że renta mu już nie przysługuje. Dopiero po latach Kownacki dowiedział się, że ma prawo do renty i poczynił starania o wypłacenie zaległości.

Wówczas urzędnik izby skarbowej Wierzejski obiecał przyśpieszyć wypłatę, a skoro inwalidzie przyznano 1496 zł. Wierzejski zażądał prowizji 350 zł. które Kownacki mu wypłacił.

Po kilku miesiącach zjawił się u Kownackiego Jan Niemiec komunikując mu że ma jeszcze prawo do dodatku od r. 1925. Inwalida otrzymał istotnie czek na sumę 3.279 zł. które podjął w P. K. O. Z sumy tej wypłacił Niemcowi 500 zł.

Jak się następnie okazało, ów dodatek był fikcją, bowiem oskarżeni zniszczyli dokumenty uskutecznionych wypłat i poraz drugi wydali asygnatę na rentę, która już raz była wypłacona, przyczem podwyższyli ją wobec przysługującego istotnie Kownackiemu dodatku drożyźnianego.

Obaj oskarżeni nie przyznali się do winy. Sąd postanowił dziś sprawę odroczyć do 28 bm.

—0—

Jakie wydatki rzeczowe ulegną redukcji.

Z Warszawy donoszą: Jak się dowiadujemy, niezależnie od uchwały Rady ministrów, dotyczącej obniżki płac funkcjonarjuszów państwowych, prowadzone są w chwili obecnej intensywne prace zmierzające do uzyskania oszczędności budżetowych w innych dziedzinach budżetowych. Z redukcji wydatków personalnych rząd zamierza osiągnąć — jak wiadomo — 100 miljonów zł., zaś drugie potrzebne dla równowagi budżetowej 100 miljonów ma być uzyskanych przedewszystkiem drogą redukcji wydatków administracyjno-rzeczowych.

Przed paru dniami Rada ministrów wydała w tej sprawie zarządzenia dla poszczególnych ministerstw, w których podkreśla konieczność wytężonej pracy nad utrzymaniem równowagi budżetowej. Instrukcje te, idące w kierunku wzmożenia akcji oszczędnościowej, wydawane były częściowo już uprzednio na zasadzie uchwał zeszłorocznych. W szczególności zwracają one uwagę na konieczność ograniczenia m. in. podróży służbowych, przesiedleń a szczególnie podróży zagranicznych.

Dalsze ograniczenia mają być także stosowane w używaniu środków lokomocji, jak podróże samochodami itp. Również w dziedzinie takich wydatków jak lokale, inwentarz biurowy, materjały piśmienne, druki, koszta za opał i światło oraz wydatki specjalne. Wydatki mają obejmować tylko najniezbędniejsze potrzeby.

Wszystkie te oszczędności w dziedzinie administracyjno-rzeczowej poruczono do wykonania poszczególnym ministrom z jednej strony, zaś z drugiej strony ministrowi skarbu.

—0—

„Heil Hitler!“ w niemieckiem gimnazjum w Poznaniu!

Poznań. W sobotę przedpołudniem w niemieckiem gimnazjum prywatnem przy Wałach Jagiełły w Poznaniu wydarzył się niebywały wypadek.

Oto w czasie przerwy uczniowie poczęli wznosić głośne okrzyki: „Heil Hitler“. Okrzyki utrzymane były w tym tonie, iż jasnem było, że padają one na komendę. Po przerwie okrzyki te kontynuowano w dalszym ciągu w klasach.

Bank Polski prolonguje kredyty dla rolników.

Bank Polski postanowił udzielić rolnictwu ulg przy spłatach zobowiązań z tytułu pożyczek pod rejestrowy zastaw rolniczy oraz pożyczek zaliczkowych dla drobnego rolnictwa.

Wszystkie oddziały Banku otrzymały okólnik, upoważniający do prolongowania rat, których płatność przypada w maju i czerwcu roku bieżącego, pod warunkiem, iż korzystający z kredytów winien spłacić w terminie połowę przypadającej raty, natomiast druga połowa zostaje sprolongowana na dalsze dwa miesiące.

Innemi słowy, połowa raty majowej będzie płatna dopiero w lipcu, połowa raty czerwcowej zapada w sierpniu. Zarządzenie to niewątpliwie przyniesie pewną ulgę rolnictwu.

Odrzucenie litewskiego projektu „poprawki“ granicy.

Wilno, 23 maja. Na odcinku granicznym Troki odbyła się konferencja polsko-litewska poświęcona linji granicznej. Chodziło o przesunięcie na pewnym odcinku wiech granicznych na korzyść Litwy. Projekt ten jednakże został przez nasze władze odrzucony.

—0—

SPRAWY LOKALNE Z TARNOWSKICH GÓR.

Upalna niedziela.

Pierwsza niedziela po Zielonych Świątkach przyniosła nam cudowną pogodę. Już wczesnym rankiem zwabiła ona dużo tarnogórzan za miasto. Zauważono mnóstwowycieczkowiczów, udających się w kierunku Bizji, Miasteczka i Blachówki. Są to nasze wspaniałe miejsca wycieczkowe, a przedewszystkiem Bizja, gdzie naprawdę każdy mieszczanin może swobodnie korzystać ze zdrowego powietrza i odetchnąć tchnieniem maja, tego miesiąca róż i słowików. Tegoroczny maj jest prawdziwym — majem.

Zwalczanie żebractwa.

Komitet Bezrobotnych obradował w sobotę w Redakcji Nowin wspólnie z p. redaktorem Gruszką w sprawie zwalczania żebractwa. Powzięto uchwałę zwrócić się do p. Starosty z wnioskiem, aby tenże powołał do życia specjalny komitet, któryby się mógł zająć sprawą zwalczania żebractwa. Jak nam wiadomo, Magistrat w tej sprawie również już poczynił odpowiednie kroki i polecałoby się tą akcję wspólnie z Magistratem opracować. Po odpowiedniem opodatkowaniu się na rzecz biednych odnośny obywatel otrzyma w Drukarni Polskiej tabliczkę z stosownym napisem, iż dobrowolnie opodatkował się na rzecz biednych i temsamem wolny jest od udzielenia wsparcia żebrakom odwiedzającym go w mieszkaniu. Tabliczka winna być wywieszona na widocznem miejscu drzwi. Z pewnością będzie to bardzo skuteczny sposób zwalczania żebractwa a przedewszystkiem żebraków pozamiejscowych. Wyrażamy nadzieję, iż p. starosta Korol tą kwestję jaknajprędzej zrealizuje, albowiem obecne żebractwo przebiera już wszelkie normy i granice. Bliższe szczegóły co do zbierania funduszów dla żebraków, następnie jej podział pomiędzy biednymi itd. omówi komitet bezrobotnych wspólnie z p. Starostą. Równocześnie poleca się, aby do Komitetu zwalczania żebractwa wciągnięto przynajmniej jednego członka z komitetu bezrobotnych.

Nieprzyjemna woń. Wywożący gnojówkę z tut. miasta w dniu 23 maja br. między godziną 9—11-tą wylał takową tuż obok kostnicy Szpitala Powiatowego pod krzyżem przy samej drodze. Ze względów sanitarnych polecałoby się nałożyć na tego furmana odpowiednią karę. Nadmienić wypada, że w tem miejscu zrzuca się również odpadki z bydląt, które smrodem zanieczyszczają powietrze.

Podatek budynkowy, gruntowy i od placu budowlanego.

Rada Wojewódzka uchwałą z dnia 18 kwietnia br. zatwierdziła przez tut. korporacje miejskie uchwalone stawki dla podatku budynkowego, gruntowego i podatku od placów budowlanych na rok budżetowy 1932-33 w następujący sposób: a) dla podatku budynkowego 4-zł. od każdego tysiąca wartości budynków. b) dla podatku gruntowego 4-zł. od każdego tysiąca wartości gruntów, c) dla podatku od placów budowlanych 4-zł. od każdego tysiąca wartości placów budowlanych.

3-cia próba.

W ubiegły piątek wieczorem przy udziale 31 osób odbyło się w restauracji p. Cieczki sanacyjne zebranie. Zaproszeń wysłano około 200 sztuk. Front sanacyjny, jak ogólnie wiadomo, od dłuższego już czasu zaczyna się mocno kruszyć; nikt obietnicom sanacyjnych agitatorów już więcej nie wierzy i nic dziwnego też, iż w zebraniu tem tak mała liczba osób brało udział. Po zagajeniu zebrania przez p. aptekarza Gajdasa z Radzionkowa i po umotywowaniu konieczności założenia pisma, którego zadaniem będzie, sycić tarnogórskich obywateli sanacyjnemi elaboratami, zabierali głos p. aptekarz Bogdany, naczelnik poczty p. Prus, następnie p. Zagórski i i n n i. Szczegółów tych przemówień na łamach naszego pisma nie przynosimy; zresztą ich treść niczem się nie różni od tej zwykle i często powtarzanej gadaniny sanacyjnej. Przystąpiono do podziału powiatu na rejony i powierzono je pewnym mężom zaufania, których zadaniem będzie ludność odpowiednio „obrobić“ **i zachęcić do abonowania w Radzionkowie nowo-urodzonego dziecka. Na temat, kto jest właściwym ojcem tego dziecka, krążą przedewszystkiem w Radzionkowie, najrozmaitsze pogłoski.** Jest to już trzecia z rzędu próba usiłowanego osiedlenia się sanacyjnego pisma w tut. miejscowości. Nic nie mamy przeciwko tym zabiegom, bo kto dziś jeszcze posiada za dużo pieniędzy, niechaj się rzuci tylko na wydawnictwo. Trzeba wiedzieć, że ludności Śląska więcej już bujać nie można. Obecne katastrofalne położenie gospodarcze niemal całego społeczeństwa, a przedewszystkiem warstw pracujących i urzędników jest najlepszem świadectwem radosnej twórczości sanatorów z ostatnich 6 lat. Zbyteczne jest wspomnieć tu o tych wszelkich przeżytych ciężkich czasach pod reżymem sanacyjnym. Robota sanacyjna dała się społeczeństwu tak we znaki, że na wieczne czasy o niej pamiętać będą pokolenia.

Kruszy się i zamiera front sanacyjny. Coraz większe luki powstają i tylko jeszcze kilka dobrze płatnych przywódców usiłuje ostatniemi wysiłkami łatwowiernych napędzić do ostatniego szturmu. Posługują się do tego nowowytworzoną bronią, jaką jest w tym wypadku ich tygodnik i chcą puścić się na dusze ludu śląskiego, by zadać ostatni cios przez zatrucie sanacyjną farbą drukarską. Ludność powiatu tarnogórskiego, mając już wielkie doświadczenie a znając tych duchowych przywódców, doskonale będzie umiała się bronić. Gotowa ona jest do boju i przygotowane są znakomite maski gazowe na tego rodzaju trujące gazy, wytwarzane w nowozałożonej wytwórni radzionkowskiej. Jesteśmy mocno przekonani, iż w niedługim już czasie wyjdziemy z tego trzeciego zamachu sanacyjnego zwycięzko tak, jak ludność miejscowości Radzionków, która już dość ma tych frazesów sanacyjnych. Z każdym dniem też coraz większa ilość osób rzuca broń i dezertuje z szeregu sanacji. O tem wiedzą dobrze przywódcy sanacyjni i wraz z kilkoma przybyszami rzucili się dlatego na tut. miejscowość, usiłując spróbować tu swe szczęście. Jeżeli sobie przedstawimy wszystkich tych „hetmanów“ sanacyjnych tej nowej wytwórni trujących gazów z Radzionkowa a poza tem dokładnie zbadamy jej broń, to ludność powiatu tarnogórskiego jedną tylko dla nich odpowiedź ma: „Co dotychczas nie zdołali dobrze zrobić, to teraz z pewnością jeszcze więcej zepsują“.

O ogród dla celów naukowych przy gimnazjum żeńskiem. Przy tut. gimnazjum żeńskiem znajduje się przepiękny ogród, który winien służyć młodzieży szkolnej w celu praktycznej nauki z działu ogrodnictwa. Powinne być porobione działki i podzielone pomiędzy dziatwą szkolną. Przydzielenie ogrodu względnie korzystanie z tegoż przez żonę oficera (lekarką) jest bezprawne i dziwić się tylko należy nad tego rodzaju postępowaniem. P. prof. Gawrońska winna dawno już w imię dobra praktycznej nauki poczynić energiczne kroki, by ten ogród dla dziatwy szkolnej uzyskać.

O ile ogród ten nie zostanie przydzielony dla celów doświadczeń naukowych gimnazjum, wówczas Rada Rodzicielska będzie musiała zainteresować się sprawą i poczynić energiczne kroki u odnośnych władz.

Uwagi na temat nowej ustawy inwalidzkiej.

(Ciąg dalszy.)

Art. 40 do 49 mówią o leczeniu i dostarczaniu aparatów ortopedycznych i środków pomocniczych, przyczem postanowienia tych artykułów są bez zmian w stosunku do dawnych.

Art. 50 podnosi u ociemniałych dodatek na psa z kwoty 15 zł. jak była dotychczas na kwotę 25 zł.

O środkach pomocniczych, nauce i kosztach podróży mówią artykuły 51 do 54 włącznie.

Art. 55, 56, 57 i 58 ustalają uprzywilejowanie inwalidów przy nadziale roli, otrzymaniu posad różnego rodzaju koncesji itp.

W art. 59 i 60 jest poprawa dotychczasowego stanu o tyle, że przy przymusowem zatrudnianiu w przemyśle handlu itp. na każdych 50 pracowników musi być zatrudniony przynajmniej jeden ciężkoposzkodowany inwalida od 35 proc. niezdolności, pod rygorem wysokich kar. W starej ustawie zaliczało się do tej kategorji inwalidów dopiero od 45 proc. niezdolności zarobkowej

Art. 61 ustala, że kto pobiera zaopatrzenie rentowe dotychczas będzie je brał i nadal bez specjalnego zgłaszania ponownego swoich pretensji. Wyjątek stanowi dodatek kwalifikacyjny gdzie pretensje muszą być zgłaszane. Dodatek ten będzie wypłacany dopiero od 1 I 1933.

Dalsze artykuły ustawy zawierają postanowienia końcowe z których art. 70 71 i 78 skomentowaliśmy w poprzednich artykułach. Z innych art. tej serji należy podkreślić: art. 65 który powiada, że inwalidzi, którzy skapitalizowali rentę przed wejściem w życie niniejszem ustawy. Jeżeli ich niezdolność do pracy wynosi conajmniej 45 proc. mogą otrzymać dodatek ciężko poszkodowanych i pielęgnacyjny za specjalnem zezwoleniem Ministra Skarbu.

Art. 66 upoważniający Ministra Skarbu do umarzania nadpłat z tytułu poprzednio obowiązujących ustaw.

Art. 69 przyznający zaopatrzenie w pewnych wypadkach żołnierzom ukraińskim, którzy walczyli przeciw Polsce. Artykuł ten w swoim liberaliźmie za daleko bo daje zaopatrzenie ludziom, którzy stali naprzeciw nas z bronią w ręku z własnej woli, a nie z musu, jak to czynili żołnierze armji zaborczej. Tem samem uważamy, że krzywdzi on inwalidów armji Polskiej, którzy w pewnych wypadkach mają być równouprawnieni ze swoimi wrogami. Nakoniec art. 75 który przedłuża termin odwołania do 60 dni zamiast dawnych 14 dni.

W ten sposób przeszliśmy całą ustawę z 17 marca, starając się zupełnie objektywnie przedstawić jej dobre i złe strony, wypuklając nowości, które ona wprowadza w wszystkich swoich postanowieniach art. 1—78 włącznie. Jeżeli w naszych komentarzach były pewne braki i niedociągnięcia, to postaramy się je uzupełnić przy sposobności omawiania rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Rozporządzenie to ma się ukazać w najbliższych miesiącach i może przynieść za sobą wiele zmian, bądź na korzyść, bądź też niekorzyść dla ofiar wojny.

Niniejszą pracą kończymy uwagi, że największem nieszczęściem, jakie ustawa z 17 marca przyniosła jest zróżniczkowanie powiatu na te trzy osławione już (choć tak młode) klasy. Tu winna leżeć cała waga akcji w walce wszystkich inwalidów i pozostałych o swoje słuszne i krwią zapłacone prawa. Tu też spodziewamy się pełnego poparcia tak sfer urzędowych jak i całego społeczeństwa, gdyż leży to w ich własnym interesie.

Baczność więc! bo co dziś dotknęło inwalidów, to jutro uderzy napewno wszystkie inne kategorje społeczeństwa. Brońcie więc praw inwalidzkich a obronicie się samych.

koniec.

Przykładna robota.

Bezprawnie i bez otrzymanego zlecenia umieścił pewien nowourodzony tygodnik ogłoszenia niektórych tut. kupców. Niemal wszyscy po ukazaniu się ich ogłoszenia w tem czasopiśmie, wyrazili nietylko zdziwienie na tego rodzaju postępowanie, ale nadto byli oburzeni z tego powodu, iż po części przez nieodpowiednio ujęte ogłoszenia a przedewszystkiem przez umieszczenie takowych właśnie w tym tygodniku narażono ich tylko na szkodę. Oczywiście, iż w takich wypadkach odnośna firma ściągać może administrację tego tygodnika sądownie. Czego się dziś nie robi, aby się komuś zapodobać?

Porządek nabożeństw kościelnych w Tarnowskich Górach.

(od 26 maja do 29 maja 1932r.)

Czwartek o godz. 6.45 Parafjalna; o godz. 8 za zmarłych z Różańca (niem.); o godz. 9 za zmarłych z Różańca; o godz. 11.50 cicha Msza św.

Piątek o godz. 6.15 za d. śp. Leopolda i Pawła Gryskow; o godz. 7.15 z III. Zakonu w int. Misji Wewnętrznej o nawrócenie zagrożonych w wierze; o godz. 7.45 za d. śp. Izabeli Bogdaniowej.

Sobota o godz. 6,15 za zmarł. Lorenca Konczale i rodz. Neumann (niem.); o godz. 7.15 do Najśw. Serca z podziękowaniem i prośbą (niem.)

Niedziela o godz. 6.45 Parafjalna; o godz. 8.30 polska suma; o godz. 10 za żyjących z Różańca; o godz. 11.30 za roczne dziecię Leokadja Lecybil.

Protest kolejarzy.

Obecnie odbywają się w wszystkich większych ośrodkach pracy, gdzie istnieją koła Zw. Zaw. Kol. (Z. Z. K.) zgromadzenia protestacyjne przeciwko obniżeniu poborów. Podobny wiec również urządzony będzie w Tarnowskich Górach. Kolejarze domagają się zniesienia świętówek i zaniechania redukcji personalnej. Kolejarze stwierdzają, że dotychczasowa obniżka uposażenia płac wraz z świętówkami, zamknięciem awansów i zmniejszeniem dodatków ubocznych wynosi przeszło 50 proc. poprzednio pobieranych poborów. Dalej stwierdzają, że pracownicy kolejowi, szczególnie niższych kategoryj płac już znajdują się w ostatniej nędzy, zadłużeni i obdarci z ubrań wraz z rodzinami. Domagania naszych kolejarzy są zupełnie słuszne i dlatego tak jak dotychcz. i nadal Nowiny popierać będą wszystkie postulaty śląskich kolejarzy.

Koncert w ogrodzie Strzeleckim.

W niedzielę odbył się koncert w ogrodzie Strzelnicy ku czci nowego króla Bractwa Kurkowego p. Klosego. O godz. 15-tej wyruszył oddział Bractwa Kurkowego pod komendą p. Janego przed mieszkanie króla, skąd po oddaniu mu według tradycyjnych zwyczajów należnych honorów odmaszerował do ogrodu Strzelnicy. Z królem szedł z prawej strony p. burmistrz Michatz z lewej p. Pilchowski. Uwzględniając obecny ciężki kryzys gospodarczy, Bractwo Kurkowe skromnie, ale też wesoło bawiło się z gośćmi do późnego wieczoru. Nastrój był harmonijny. Podczas koncertu przygrywała orkiestra kolejowa. Musimy specjalnie podkreślić, co niemal każdy musiał zauważyć, wspaniały postęp naszej orkiestry kolejowej pod batutą p. Świderskiego. Znakomicie ona się już wyrobiła. Jej występy muzyczne wzbudzają u ludności ogólny zachwyt i zainteresowanie.

Związek Rodzicielski przy Państwowem Gimnazjum Żeńskiem w Tarn. Górach łącznie z Dyrekcją Gimnazjum urządza w sobotę dnia 4 czerwca br. w Parku Redena wielki festyn. W programie: a) koncert orkiestry 11 pp. b) strzelanie do tarcz o nagrody dla Pań i Panów, c) gry i zabawy dla dzieci szkolnych, puszczanie balonów itp. d) występy i tańce uczennic, wolne ćwiczenia i śpiew chóru gimnazjalnego e) wieczorem ognie bengalskie i iluminacje. Wstęp dla dorosłych 50 gr. dla dzieci 20 gr. Uczennice Państwowego Gimnazjum Żeńskiego mają wstęp bezpłatny. Początek o godz. 15-tej. Zbiórka uczennic na rynku, skąd wyruszą z orkiestrą do Parku Redena. W razie niepogody festyn odbędzie się w niedzielę dnia 19 czerwca.

Czy dwojaka miara?

W ubiegły czwartek z nieznanych przyczyn wytłuczona została szyba na parterze budynku własności p. Dra Szpila przy ul. Piastowskiej. Rozbite szkło znajduje się do obecnej chwili jeszcze na chodniku przed jego domem. W porze, gdzie dziatwa chodzi przeważnie boso, polecałoby się, aby właściciel tej kamienicy, który przecież jest lekarzem i zna skutki okaleczenia się ciała brudnem szkłem, winien był zaraz po wypadku dać szkło usunąć. Jeżeli on z własnej woli tego nie uczynił, to dziwić należy się, dlaczego Policja robi w tym wypadku różnicę. Wiadomo, iż pewien policjant, będąc w służbie, patrzył się na rozrzucane szkło na chodniku (było to w sobotę popołudniu pomiędzy godziną trzecią a czwartą.) Jednakże w kierunku usunięcia szkła widocznie żadnych kroków nie poczynił.

Włamanie. W nocy z soboty na niedzielę włamali się dotychczas niewyśledzeni sprawcy do ogrodu Strzelnicy do prowizorycznego bufetu urządzonego przez p. Kretschmera skąd skradli większą ilość towaru. Policja prowadzi dochodzenia.

Biedni urzędnicy.

Jak się dowiadujemy, prócz zapowiedzianej redukcji poborów wszystkich urzędników, poza tem wstrzymane będzie urzędnikom, płatnym ze Skarbu Śląskiego wypłacanie 10 procent dodatku do pensji. Obniżka pensyj jak i wstrzymanie powyżej wspomnianego dodatku nastąpi już 1 czerwca br. Posłowie Sejmu Śląskiego a przedewszystkiem z klubu B. B. (obecnie na wypoczynku) mają głos.

Z naszego parku miejskiego.

Tarnogórski park miejski w swej szacie wiosennej jest prawdziwem miejscem wytchnienia dla wszystkich mieszkańców naszego miasta. Upajająca i balzamiczna woń kwiatków i drzew unosi się w powietrzu, którą z przyjemnością wdychamy pełną piersią i rozkoszujemy się nią. Jest to uroczy zakątek, w którym dobrze się czują starsi emeryci, co schodzą się tutaj aby pogawędzić o starych minionych czasach. Tu schodzą się bezrobotni, aby pobiadać nad niedolą. Strudzeni pracownicy przychodzą odpocząć i szukają wytchnienia wobec pięknej zieleni drzew, a pary zakochanych by przy śpiewie ptaków i woni kwiecia marzyć o szczęściu. Największą frekwencją cieszy się dziecinny plac, gdzie pod opieką matek i opiekunek bawią się dziateczki. Najwięcej tam słychać gwaru i beztroskiego śmiechu uszczęśliwionych i rozbawionych dzieci. Nic dziwnego, że wszyscy tak starzy jak młodzi spieszą do parku, by w otoczeniu tak cudnie rozwiniętej przyrody, świeżej zieleni drzew i pięknego kwiecia, wśród świergotu ptaszząt zapomnieć o troskach codziennego szarego życia. Czy nie piękna jest ta rozmaitość drzew, te śliczne pagórki porosłe krzewami, te wspaniałe klomby z różnobarwnym kwieciem?

Park miejski może być faktycznie dumą tarnogórzan, a szczególnie Magistratu, który dla jego upiększenia dużo robi. Widać, że ogrodnik miejski umie pielęgnować park i ma doświadczenie w urządzaniu go.

Mamy nadzieję, że Magistrat dołoży jeszcze starań, aby dalej rozwinąć i upiększyć ten malowniczy zakątek.

Nie jest wicemarszałkiem.

W pewnym tygodniku przynosi p. aptekarz i wicemarszałek Gajdas z Radzionkowa tą wesołą wiadomość o urodzeniu mu się syna. Spieszymy mu tą drogą przesłać najserdeczniejsze życzenia i dla porządku przypominamy, że p. Gajdas złożył godność wicemarszałka przed kilku tygodniami, a przywłaszczenie sobie dla tego tej godności nawet na urodziny nie było na miejscu.

Cennik. Rzeźnicy, piekarze, i wszyscy inni sprzedawcy artykułów spożywczych i żywnościowych muszą wywiesić na widocznych miejscach czytelne cenniki z wyszczególnieniem wszystkich artykułów.

Zjazd Inw. Woj. odbył się w ubiegłą niedzielę. Szczegółowe sprawozdanie w numerze następnym.

—0—

Czy też w języku niemieckim?

Nieustannie wpływają do Redakcji Nowin wnioski, aby ważniejsze artykuły, zarządzenia miejscowych władz itp. opublikowane bywały w Nowinach również i w języku niemieckim. Oczywiście tylko w skrócie. Sprawa ta jest obecnie przedmiotem obrad i możliwie już w krótkim czasie o wyniku zainteresowanych czytelników, nieznających dokładnie języka polskiego, odpowiednio poinformujemy.

Niedojrzały owoc i grzyby.

Przypomina się wszystkim zainteresowanym, iż owoc niedojrzały, używany do zaprawiania lub do przyrządzania potraw wolno przynosić na targ. Niewolno go jednak mieszać z owocem dojrzałym, ani też sprzedawać go osobom do lat 18. Grzyby wolno na targ przynosić tylko w stanie naturalnym. Rozdrobione grzyby są wykluczone z obrotu targowego.

Opakowanie artykułów spożywczych.

Przypomina się wszystkim kupcom rozporządzenie Min. Spraw Wewnętrznych, mocą którego wszelkie artykuły spożywcze i używcze można zawijać w papier bezwzględnie czysty, poprzednio nie używany i nie farbujący. Niewolno do tego celu używać papieru zapisanego i zadrukowanego. Do opakowania tych artykułów dopuszcza się jednakże papier pergaminowy zadrukowany z jednej strony nazwą firmy lub reklamą.

Taryfa opłat pocztowych.

Na liczne życzenia podajemy ponownie obowiązującą obecnie taryfę opłat pocztowych:

Opłata za listy zwykłe do 20 gramów miejscowe 15 groszy, — zamiejscowe 30 groszy; kartki pocztowe — miejscowe 10 groszy, — zamiejscowe 20 groszy; druki do wagi 25 gramów — 5 groszy, do 50 gramów — 10 groszy itd.

Paczki do 5 klg.: w pierwszej strefie do 100 kilometrów — 1,30 zł., w drugiej strefie od 100 do 300 klm. — 1,90 zł., w trzeciej strefie od 300 do 600 klm. — 2,50 zł. i w czwartej strefie ponad 600 klm. — 3,10 zł.

Opłata za polecenie wynosić będzie 60 groszy (list polecony w kraju 30 gr. plus opłata za polecenie 60 gr., razem 90 gr.). Opłata za express — 80 groszy (list express w kraju 30 gr. plus 80 gr., razem 1,10 zł.) List polecony-express 1,70 groszy.

Opłaty telefoniczne na bezrobotnych od abonentów telefonicznych zostają utrzymane w Warszawie, Łodzi, Lwowie, Poznaniu, Katowicach i Krakowie do 1 kwietnia 1933. W wszystkich innych miastach opłaty na bezrobotnych od telefonów zostały zniesione z dniem 15 bm.

Bezpłatna poradnia podatkowa przy Red. Nowin czynna jest w każdą sobotę od 15 do 18-tej.

Bony dla żebraków, nie są już do nabycia w Drukarni Polskiej natomiast w kancelarji Urzędu Parafjalnego, lub w mieszkaniu p. Skowronowej przy ul. Ogrodowej nr. 3.

Ulgi kolejowe dla absolwentów uniwersyteckich. Absolwenci wydziałów filozoficznych, lekarskich i rolniczo-leśnych uniwersytetów krajowych oraz wszystkich wydziałów politechnik krajowych korzystać mogą z ulg kolejowych w ciągu roku od daty uzyskania absolutorjum. Ulgi te uzyskują absolwenci na podstawie zaświadczeń, wydawanych przez władze uniwersyteckie. Rozporządzenie min. kom. weszło w życie z dniem 13 maja.

Olbrzymie kary dla konkurentów monopolu spirytusowego. Z dniem 1 bm. obowiązuje nowa ustawa karno-skarbowa z dnia 18 marca br., nakładająca wielkie kary za pędzenie, sprzedaż, pośrednictwo i konsumcję samogonu, odkażanie politury, lakierów i denaturatu. Ustawa przewiduje m. in. za potajemny wyrób spirytusu i sprzedaż karę od roku, za zarobkowe zaś tajne gorzelnictwo i zarobkowa sprzedaż od 20.000 do 500.000 zł.

Książka o procesie brzeskim.

W Katowicach, w spółce wydawniczej „Polonia", ukazała się książka o procesie brzeskim p. n. „Sprawa Brzeska 1930 — 1932", zawierająca obszerne streszczenie całej tej sprawy, która zajmie niezatarte miejsce w dziejach Polski. Książka przedstawia się bardzo dobrze. Układ przejrzysty. Szereg ciekawych ilustracyj uzupełnia tekst. Książka stanowi poważny dokument naszych czasów i będzie niewątpliwie przyjęta z zainteresowaniem.

Boże Ciało.

„Twoja cześć chwała"! huczą organy,
W hołdzie spiżowe trąbią fanfary,
Dzwony śpiewają przez pola, łany,
Dymią kadzidła, szumią sztandary.
Tobie tryumfu pieśń głoszą światy
A Ty promienny niebios blaskami
Zbliżasz się do nas i idziesz z nami,
by błogosławić ubogie chaty...
Pokornie chyląc przed Tobą czoło
Chrystusa wojsko zgina kolana.
Jak świat szeroki Tobie „hosanna"
woła i wielbi cię naokoło.
I dusze w Tobie kładą nadzieję,
A Ty im dajesz czasu słusznego
pokarmu Twego — Siebie samego —
napełniasz łaską ich dzienne dzieje.
„Twoja cześć chwała" trąbią fanfary,
w hołdzie śpiewają dzwony przez łany,
dymią kadzidła, szumią sztandary
i grzmią pod niebo huczne organy.

Wal. Tyczka.

Z pow. Tarn. Gór.

Przegląd koni odbędzie się na placu targowym w dniu 27 maja dla wszystkich gmin powiatu, prócz Tarn. Gór, Radzionkowa, Sowic, Suchej Góry, Świerklańca i Starych Tarnowic. Dla ostatnio wymienionych gmin przegląd koni odbędzie się 28 maja br. Do przeglądu sprowadzić należy konie urodzone w roku 1928 następnie konie które nie posiadają dowodów tożsamości. Poza tem konie urodzone w roku 1918 i starsze, które mają kategorje W. I. W. 2. A. L. lub T.

Legalizacja wag i miar odbędzie się od 4 do 7 czerwca w Bobrownikach, dla gmin Bobrowniki, Rudne Piekary i Sucha Góra. Od 9—10 czerwca w Reptach Nowych, od 18 czerwca do 2 lipca w Tarn Górach dla gmin Tarn. Góry, Sowice, Lasowice, St. Tarnowice, Opatowice i Nakło. Od 6 lipca do 8 lipca w Piasecznej dla gmin Strzybnica, Boruszowiec, Pniowiec i Rybna, od 12 do 13 lipca w Miasteczku dla gmin Żyglinek, Żyglin, Truszczyce, Mikołeska, i Jędrysek.

Miasteczko. W niedzielę odbyło się zebranie sanacyjne w Miasteczku, na którem referował p. poseł Gajdas. Uczestnicy tego zebrania otrzymali każdy po dwuch szklankach piwa.

Z Radzionkowa.

Porządek nabożeństw kościelnych w Radzionkowie.

od 26 V do 29 V 32r.

Czwartek 26 V. I o godz. 5,30 za zmarł. Piotr Mól, Urban Mól, Florentyna Mól Antoni i Jadwiga Magdrzeż. II o godzinie 7-mej do Serca Pana Jezusa i Najśw. Marji Panny w pewnej int. III o godz. 8.15 w pewnej intencji, IV o godz. 9-tej za parafjan i procesja.

Piątek 27 V. I za zmarł. Jan i Agnieszka Kaleta i dzieci, II za zmarł. Filip Bujoczek, Barbarę Cichy, Jakóba Zając i żonę Julię, córkę Elżbietę i syna Teodora. III w int. gminy Radzionków.

Sobota 28 V. I na cześć najśw. Sakramentu jako ofiara od dziewcząt, II w int. rodziny Klemens Trzęsioch, III za zmarł. Zuzannę Zając.

Niedziela 29 V. I o godz. 5,30 za zmarł. Marję Krawczyk, syna Augusta, żonę Franciszkę, krewnych, Józefa Tobora. II o godz. 7-mej na pewną int. III o godz. 8,15 na pewną intencję, IV o godz. 10-tej w intencję gminy Rojca.

W Kozłowej Górze.

Niedziela 29 V. I o godz. 8-mej rano za zmarł. Józefa Hojki, II o godz. 10-tej za parafjan i h. B. M. V. od Kongregacji Marjańskiej.

Troska o bezrobotnych.

Z kół bezrobotnych piszą nam: w miejscowościach bardziej uprzemysłowionych istnieją komitety pomocnicze do sprawiedliwego podziału żywności i zapomóg w gotówce dla bezrobotnych. Po niektórych wsiach naczelnicy gmin atoli nie pragną sobie takich komitetów pomocniczych i wyznaczają sobie sami według własnego widzimisię pewnych bezrobotnych, do których to z góry wyznaczonych rzeszy bezrobotnych nie mogą mieć zaufania. Opieka nad bezrobotnym skończyło ustawowe wsparcie. Wtedy wydani są na łaskę lub niełaskę kacyków poszczególnych wsi, bo ogólny brak gotówki uniemożliwia Państwu opiekować się dostatecznie wszystkiemi bezrobotnymi.

Bezrobotni jednakże mają prawo domagać się sprawiedliwego podziału żywności i zapomóg w gotówce i z tego względu bezrobotny wtedy łatwiej znosić będzie swój los, jeśli zauważy się, że zostaje sprawiedliwie traktowany bez względu na przynależność partyjną. Przy dobrej woli da się pomóc każdemu bezrobotnemu, bo ma prawo domagać się pomocy, kiedy bez jego winy pracy niema.

Uroczyste otwarcie ogrodków działkowych.

odbyło się w niedzielę dnia 22 bm. w obecności p. Starosty Korola. O godz. 13-tej zgromadziło się na miejscu kilku leaderów miejscowej inteligencji w gronie których zauważono p. naczelnika gminy, posła Gajdasa, Dr Pietrzykowskiego, inż. Kiełbasę i innych. Od strony Rojcy nadciągnęło wkrótce potem pod dźwiękami orkiestry mandolinistów kilkadziesiąt uczestników z prezesem towarzystwa hodowli drobiu p. P. Trzęsiochem na czele, ustawiając się przed wejściem do ogródków, poczem nastąpiło powitanie p. Starosty, który się udał na lustrację działków.

Proces z krzywoprzysięstwem.

Za artykuły w prasie omawiające miejscowe stosunki szkoły mniejszości oskarżony został już przed 2 laty przewodniczący mniejszościowej komisji szkolnej. Po szeregu rozpraw Prokurator wniósł o ukaranie grzywną 100,- zł. lecz sąd zaproponował wdrożenie skargi o krzywoprzysięstwo przeciw pewnemu świadkowi. W ub. czwartek miała się w tej sprawie odbyć ostateczna rozprawa przed Sądem Grodzkim w Tarn. Górach, lecz z pośród zawezwanych 10 świadków nie stawił się ten, o którego Sądu najwięcej chodziło. Świadek ten podobno miał w Warszawie pilne sprawy poselskie do załatwienia, to też rozprawy nie rozpoczęto wcale i odroczono. Do tej sprawy jeszcze wrócimy po zaciągnięciu ścisłych informacyj.

„Świt".

Z dniem 1 czerwca br. ukaże się podobno w naszej miejscowości nowa gazeta pod powyższym nagłówkiem celem propagowania wśród obywatelstwa ideologji p. Marszałka Piłsudskiego. Drukowana ona będzie czcionkami rzekomo przemyconemi z Nimiec z ominięciem opłaty celnej o czem już donosiły gazety. O ileby tak rzecz się miała, to zastanawiać się trzeba, dlaczego biedny robotnik za przewiezienie 2 pomarańcz musi odpowiadać przed sądem, zaś bogaty przemycać może samochodami bezkarnie. Teraz nam będzie „świtało"!

Nagrodzony powstaniec.

Dowiadujemy się o incydencie, który wydarzył się swego czasu przy ognisku biwakowem powstańców na Księżej Górze, którą zaszczycił p. i. p. Starosta. Niejakiś Ciota pytał się głośno obecnych powstańców na jakiem powstaniu byli różni obecni tu powstańcy. Szczere to pytanie tak rozradowało serca zebranych, że nie szczędzili mu kartek na pobranie kiełbasy, wódki itd. — a może chciano mu tylko usta zamknąć bo w obecności dygnitarzy nie wypadało wynagrodzić go inaczej?

Baczność Młodzież S. M. P. W święto Bożego Ciała S. M. P. bierze udział w procesji. Zbiórka przed kościołem.

Szachiści przy S. M. P. W piątek o godz. 20-tej odbędzie się zebranie Koła Szachowego przy S. M. P. w lokalu ogniska przy ul. Rowowej celem omówienia ważnych spraw. Gotów!

Zespół zarządów katolicko-narodowych towarzystw odbędzie z okazji zbliżającego się 10-lecia połączenia G. Śląska z Polską informacyjne zebranie co do ustalenia uroczystości obchodu, urządzania akademji itd. Poszczególne zarządy zechcą w tej sprawie zasięgnąć informacji u p. Szczepana Pietrygi ulica Gliwicka.

Sprawa kradzieży węgla kolejowego.

Kradzież węgla kolejowego nie przestała jeszcze zupełnie i dopiero przed tygodniem pewien człowiek przypłacił to śmiercią. Policja kontroluje bardzo pilnie tor kolejowy zwłaszcza w porze nocnej i uniemożliwia częstsze kradzieży. W związku z tem wyłoniła się jednakże dość nieznośna sytuacja, gdyż mieszkańcy przyległych do toru kolejowego dróg publicznych obawiać się muszą o zmierzchu lub w nocy iść lub stawać na tych publicznych drogach, albowiem patrol policyjny może w nich upatrzyć złodziei węgla i poczęstować ich laską gumową, co się miało już wydarzyć. Możeby w tej sprawie wydane było jakieś rozporządzenie a niestosujący się do tego już by sami ponosili winę za nieprzyjemne następstwa.

Przejechany pociągiem. Dnia 19 bm. o godz. 20,57 został przejechany pociągiem towarowym Pietryga Franciszek 22 lat z Radzionkowa, który w czasie kradzieży węgla wpadł pod pociąg i został przejechany na śmierć. Zwłoki odstawiono do kostnicy Szpitala w Tarn. Górach.

Przykopy przy targowisku nie są ozdobą a obecnie w porze letniej nie przyczynią się wcale zaduchem do publicznego zdrowia, temwięcej, że podczas targów schodzi się tam większa ilość osób tak miejscowych jak i pozamiejscowych. Może dałoby się w tej sprawie coś polepszyć? Dalej słychać, iż daje się przy targach odczuwać brak publicznych ustępów a właściciele przyległych do targowiska domów skarżą się, iż nawiedza ich zabudowania chmara obcych handlarzy, od których gmina pobiera wysokie targowe. Również uregulowaniu winna ulec sprawa postoju furmanek, przyjeżdżających na miejscowe targi. Ustawiają się dotychczas pod płotami przy drodze a konie podkopują ziemię pod parkanem, lub też wyłamują parkan, przez co obywatele są narażenie na wydatki.

Zupełne fiasko funduszu drogowego.

Smutnej pamięci fundusz drogowy, przed którego realizacją przestrzegaliśmy niejednokrotnie, zamknął rok swego istnienia całkowitem zniszczeniem naszych dróg, oraz śmiesznie niskiemi cyframi wpływów.

Jak wiadomo, w preliminarzu budżetowym dochody z tego funduszu określono na 227 miljonów zł., co odpowiada naszym wydatkom na budownictwo drogowe w ciągu trzech poprzednich lat.

Przy kalkulacji tak wysokiej cyfry dochodowej, twórcy funduszu liczyli się ze znacznym wzrostem komunikacji samochodowej w Polsce w ciągu ubiegłego okresu budżetowego. Życie jednakże wykazało zupełną słuszność twierdzeń przeciwników tego „pryncypialnego" pomysłu, gdyż rok ubiegły przyniósł nam po raz pierwszy po wojnie znaczne zmniejszenie kursującej liczby samochodów i autobusów.

W rezultacie dochody funduszu drogowego w ciągu całego roku budżetowego wyniosły jedynie 10 milj. zł., to znaczy tylko 4 procent preliminowanej przez jego twórców sumy.

Żałować jedynie należy, iż dopiero tak gorzkie rozczarowanie i utrata całego jednego roku dla naszej gospodarki drogowej, była konieczną, ażeby wykazać dowodnie nierealność i szkodliwość tego rodzaju eksperymentów „pryncypializmu" warszawskiego.

Odpowiedzi Redakcji.

Radzionków. (Pan ma rację). Podczas urzędowania niewolno zatrudniać urzędników gminnych pracą, mająca związek z wydawnictwem gazet lub też drukarnią. Obywatele nie na to płacą podatki, aby urzędników gminnych wynagradzać za czynności, niemające żadnej łączności z sprawami Urzędu gminnego.

Tarn. Góry M. 11. Znamy owego człowieka dobrze. Z materjału skorzystamy później. Poprzednio należałoby dostarczyć dowody, iż początkowo należał do N. P. R., później do P. P. S. następnie był legjonistą a teraz wielkim strzelcem. Iż ów człowiek należy do kategorji najwięcej fałszywych ludzi, to nam wiadomo. Więc ostrożność!

Cennik.

Na mocy rozporządzenia Prezydenta z R. P. dnia 31 8. 1926r. (Dz. U. R. P. nr. 91 poz. 527) o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszechnego użytku oraz rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 8. 1928r. (Dz. U. R. P. Nr. 87 poz. 761) ustalam po wysłuchaniu opinji Komisji Cennikowej dla powiatu tarnogórskiego na zasadzie upoważnienia Wojewody Śląskiego z dnia 8. 9. 31 (Dz. U. Śl. Nr. 20 poz. 38) następujące ceny maksymalne w handlu detalicznym.

Chleb razowy	1 kg.	0,35 zł.
„ 65 proc. żytni	1 kg.	0,47 zł.
Bułka 110 gram		0,10 zł.
Mąka pszenna 65 proc.	1 kg.	0,52 zł.
Mąka żytnia 65 proc.	1 kg.	0,48 zł.
Wieprzowina I gat.	1 kg.	2,00 zł.
„ II gat.	1 kg.	1,80 zł.
Wołowina I gat.	1 kg.	1,90 zł.
„ II gat.	1 kg.	1,70 zł.
Cielęcina I gat.	1 kg.	1,90 zł.
„ II gat.	1 kg.	1,50 zł.
Słonina świeża i sadło	1 kg.	2,00 — do 2,50 zł.
Smalec krajowy	1 kg.	2,80 zł.
Kiełbasa czysto wieprz.	1 kg.	3,20 zł.
„ krakowska	1 kg.	2,40 zł.
Salceson	1 kg.	2,00 zł. do — 2,40 zł.
Wątrobianka	1 kg.	2.00 zł. do — 2,60 zł.
Kiszki białe	1 kg.	1,00 zł.
„ z kaszą	1 kg.	1,00 zł.
Kiełbasa czosnkowa	1 kg.	2,00 zł.

Winni przekroczenia powyżej ustanowionego cennika ulegną karze do 6 tygodni lub grzywny do 10.000 zł. stosownie do postanowienia art. 4 rozp. Prez. R. P. z dnia 31. VII. 1926r. (Dz. U. R. P. Nr. 91.)

Oprócz wyżej wyznaczonych cen ustalono następujące ceny wytyczne:

Fasola biała	1 kg.	0,40 zł.
kasza jęczmienna	1 kg.	0,50 zł.
ryż „Burma"	1 kg.	0,90 zł.
ryż „Patna"	1 kg.	1,40 zł.
mleko niezbierane	1 litr	0,33 zł.
jaja świeże	1 szt. od 0,05 do	0,08 zł.
cukier biały	1 kg.	1,64 zł.
sól	1 kg.	0,38 zł.

Tarn. Góry, dnia 13 maja 1932r.

Starosta

L. G. 515|6. (—) Korol.

Nacz. redaktor W. Gruszka Tarn. Góry. Red. na W. Piekary i Szarlej Fl. Skiba w Wielkich Piekarach Red. odp. na Radzionków W. Tyczka w Radzionkowie.
Odp. Wiktor Osyra w Tarn. Górach. Druk: DRUKARNIA POLSKA, Tarnowskie Góry Rynek 13.